

Увод

„Традиција је континуитет – повезати данас оно што је било јуче са оним што ће доћи. Традиција је, у ствари, визија, снага и квалитет да створиш нешто добро у времену у коме живиш и које долази.“ — Бранко Кукић

Кључна реч: континуитет. Континуитет је кључ за промишљање развоја и јачања институције, како на пословном тако и на програмском плану. У претходном периоду, на веома професионалан и промишљен начин се приступало изазовима и циљевима Ансамбла „Коло“. Континуитет у раду ће омогућити да се на основу темеља већ постигнутог даље ствара сигурна будућност наше институције. Са друге стране, истраживање нових програмских форми, док се истовремено ради на усавршавању постојећих, кроз улагања у уметнички ансамбл и перманентно усавршавање и откривање нових извођачких могућности ће пружити додатну снагу у нашем раду. Развој пословања кроз континуирану едукацију уметничког и неуметничког кадра ће бити један од фокуса у наредном периоду. Пословање установе се види кроз програмску активност, али се базира на знању, вештинама, улагању и у неуметнички сектор. Инсистирање на даљем развоју међународне сарадње која је основ за нове, свеже и храбре идеје, која кроз добру праксу нуди решења на правном, финансијском и уметничком плану ће осигурати да култура рада унутар институције која је успостављена у претходном периоду настави да се јача и развија.

На крају, отвореност за размену искустава, идеја и пројеката је основ за даљи напредак институције, професије и система, а освајање нових уметничких слобода, биће и даље циљ сваког нашег радног дана.

Програмски развој

Све учињено у претходних пет година представља одличну базу за даљи развој. Изазови са којима сам се сусретао због ограничавајућих оквира у којима смо пословали резултирали су кондензовањем процеса рада и интегрисањем професионалних активности и обавеза. То је умногоме олакшало планирање, управљање, контролу и реализацију програмских активности. Осврћући се на резултате тима људи унутар Ансамбла, али и спољних сарадника, свака системска олакшица, уређена правна регулатива и подршка система понудиће само богатију, већу и видљивију понуду.

Програмски развој мора да се промишља кроз призму чињенице да смо успели да дођемо у позицију реализације сна старог 72 године, да Ансамбл „Коло“ добије свој стални дом. У наредном периоду зграда са сценом наменски осмишљеном да испрати све специфичности уметничке игре, а посебно народне игре биће коначно изграђена. Свестан чињенице да ће Ансамбл добити на располагање сцену која ће са свим капацитетима бити нама доступна 30 дана у месецу, морамо да осмислимо, испланирамо и реализујемо планове институције на репертоарски начин размишљања. Празна сцена је мртва сцена.

Развој институције у наредном периоду се ослања на припрему, како уметничког тако и неуметничког сектора за реализацију репертоара на месечном нивоу. То подразумева припрему система за редовна извођења, за различите форме програмске презентације и функционисања установе на

потпуно nov, њој непознат начин. Специфичности рада у институцији која има на располагању свој простор, како за припрему тако и за сценску презентацију програма је дијаметрално супротан од досадашњег искуства Ансамбла „Коло“. Овај изазов ће захтевати све капацитете које Ансамбл има на располагању, али је истовремено и јединствена шанса да се народна, традиционална уметност позиционира у сам центар културног и уметничког живота нашег друштва.

Кратким увидом у заказане обавезе и планове за 2020. годину, направићу пример плана програмског развоја базираног на континуитету:

1. Презентација резултата креативне радионице Етно самита *Традиција Нова* у Загребу, Хрватска

Препознајући значај и ефекат креативних радионица осмишљених да уметницима професионалних ансамбала из региона понуде кроз истраживачки процес освајање нових извођачких алата, ослобађање креативних процеса и активног ауторског учешћа извођача у процесу стварања, презентација резултата – представе у краткој форми је заказана за фебруар 2020. године у Загребу. У сарадњи са колегама из Ансамбла „Ладо“ и уз присуство стручне јавности, колега са Академије драмских уметности, медијали шире публице која прати уметност народне игре песме и музике, извешћемо кореодромски пројекат „Девојка цара надмудрила“ који је базиран на народним бајкама, а интерпретирана уз помоћ већ познатих играчких, певачких и музичких образаца.

2. Певачки концерт духовне и световне музике поводом Сретења - Дана државности Републике Србије у Храму Светог Саве

Поводом обележавања два значајна празника, једног световног - Дана државности, а другог духовног - Сретења, ове године приредићемо певачки концерт са програмом састављеним од духовних и традиционалних песама и напева у критти Храма Светог Саве. Тим концертом настављамо да уметнике Ансамбла представљамо у најразличитијим формама и у први план стављамо, не тако често перципиране певачке квалитете на којима смо у последње две године изузетно радили и урадили организовањем семинара, променом рада и планирањем времена и плана рада да се обухвати време за певање.

3. Реприза концерта у Кавали, Грчка и наставак пројекта *Балканска свадба* са Националним ансамблом *Филип Кутев*, Бугарска и *Грчким лицејем Хелинидон из Ксангија*

После изузетног успеха концерта *Балканска свадба* који смо осмислили и реализовали са колегама Бугарске и Грчке, добили смо позив да репризирамо програм у Кавали, Грчка 2020. године у оквиру Светског фестивала фолклора. После Ксангија, Софије и Београда, програм ће имати прилику да види интернационална публика на фестивалу у Кавали. Ослањајући се на изузетну сарадњу коју смо имали, у плану је и наставак пројекта који би окупио сва три ансамбла опет око исте теме, овог пута ускршњих обредних обичаја. Овакве међународне сарадње су биле један од стубова нашег рада у претходном периоду. Користењем заједничких ресурса, капацитета и културног капитала стварамо платформу за нашу традиционалну уметност да дође у контакт са новом публиком, чиме јачамо и институционалну снагу Ансамбла, али и културни значај наше традиционалне уметности и културе у региону.

4. Гостовање словачког професионалног ансамбла *САУК* за Дан Кола – заједнички концерт

Остваривање контакта са словачким националним ансамблом *САУК* резултираће заједничким концертом у Народном позоришту у Београду за Дан Кола 15. маја 2020. године. Том приликом публика

ће имати прилику да види други део њиховог, ове године премијерно изведеног програма *ТРИПТИХ* поводом обележавања 70 година рада ансамбла.

5. Етно самит *ТрадицијаНова* у Ужицу

После изузетног успеха 3. Етно самита *ТрадицијаНова* који смо организовали у Ужицу, позив да и наредни одржимо у граду подно Златибора је стигао од представника локалне власти који су задовољни пријемом и ефектима које је остварио самит позвали нас да и наредне године будемо у Ужицу уз њихову, не само логистичку подршку. Успостављена је сарадња са Народним позориштем из Ужица, Скупштином града Ужица, локалним медијима и носiocима уметности на аматерском нивоу.

6. Продукција представе *Соколова песма*

Почетак реализације пројекта „Соколова песма“ аутора Габора Михаљија, уметничког директора Мађарског државног ансамбла *МАНЕ*, представља велики и значајан корак у освајању нових програмских форми. Мотив сокола кроз нашу традицију, епску и лирску поезију и различита значења мотива, изузетан ауторски тим ће са уметницима нашег Ансамбла да истражује и постави нови програмски садржај. Овај пројекат ће нам омогућити да користећи све што знамо кренемо у стварање нечега новог, што ће истовремено бити и уметнички искорак за Ансамбл, али искорак који ће у потпуности бити у линији са вредностима Ансамбла „Коло“ од његовог настанка до данас.

7. Реализација заједничког концерта *РУКУ ПОД РУКУ 3.0* са Ансамблом народних плесова и пјесама Хрватске „Ладо“ у званичном програму Европске престонице културе *РИЈЕКА2020*

Круна досадашње сарадње са Ансамблом „Ладо“ на пројекту *РУКУ ПОД РУКУ* представља улазак у званичан програм Културне престонице Европе *РИЈЕКА2020* под називом *Лука различитости*. Као прва и једина институција из Србије која је у томе успела, наш Ансамбл се већ припрема за тај важан догађај. Редитељски концепт је нешто што се неће мењати, али продукцију и уметничку реализацију прилагођавамо поводу, односно учешћу у овако значајном програму, не само за нас, већ и за државу.

8. Гостовање Мађарског државног ансамбла *МАНЕ* са представом као најважнији програм

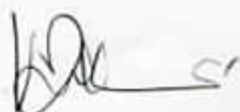
Као најважнији програм пројекта *Соколова песма* у плану је гостовање Мађарског државног ансамбла *МАНЕ* са њиховом најновијом продукцијом у Београду. Тај догађај ће бити значајан да публици представимо уметника са којим реализујемо наш нови пројекат и да се упознају са уметничким рукописом једног од најзначајнијих аутора у нашој области.

9. Промоција монографија: *Олга Скворан и Коло* Богданке Ђурић и *Певачка пракса Ансамбла КОЛО* Сање Ранковић

Дугогодишњи рад на монографијама биће представљен промоцијом књига о Олги Скворан и њеном раду у Ансамблу „Коло“ ауторке Богданке Ђурић, некадашње солисткиње и директорке Ансамбла „Коло“, као и *Певачка пракса* ауторке Сање Ранковић, професорке на катедри за Етномузикологију Факултета музичке уметности. Темелан приступ материји, ретка документа и сведочења чине основ за књиге које превазилазе потребе пуког бележења историје Ансамбла.

Програмски развој и деловање ћемо спроводити кроз следеће програмске линије:

1. Традиционалан програм – континуираним усавршавањем извођачких капацитета, враћањем на сцену заборављених кореографија које су обележиле Ансамбл, као и поставком нових кореографија кроз форму конкурса обогатићемо понуду традиционалног програма.
2. Целовечерњи тематски програми/представе – *Сокколова песма* је само први у низу целовечерњих програма којима се спремамо за репертоарско извођење на нашој новој сцени. Свестан да класичан програм неће бити довољан да експлоатишемо нову сцену Ансамбла „Коло“, у наредном периоду ћемо створити репертоар и бићемо спремни да после отварања сцене одмах имамо разноврстан репертоар који ћемо моћи да понудимо публици, како у Београду тако и у земљи и иностранству. Формат гостовања са два различита програма (традиционалним и савременим) је нешто чиме можемо да се наметнемо на европској културној сцени.
3. Вокално-инструментални програми – свестан чињенице старења Ансамбла, али и изузетних певачких квалитета уметника, како играчког ансамбла тако и оркестра, у понуду ћемо да уврстимо и чешиће извођење управо оваквих програма који се базирају на вокалној, инструменталној и вокално-инструменталној пракси.
4. Етно самит *Традиција/Нова* – проширивање програмске агенде самита је нужно, јер са само три реализована самита утврдио сам да постоји још више могућности и начина умрежавања теоретичара и практичара. Интернационални одбор који већ од наредне године почиње да ради, са институцијама из Хрватске и Македоније са којим ћемо остварити сарадњу на организационом и уметничком нивоу, представља један од важних корака у проширивању деловања и утицаја самита.
5. Издавачка делатност – велика мана наше бранше представља лимитирана издавачка делатност. Услед политике куће која је донела остваривање изузетне сарадње са појединцима из Србије, али и света, рад на издавању научних, биографских и ауторских издања представља значајан вид проширивања пословања и утицаја Ансамбла „Коло“ на усмеравању уметности у будућности.
6. Фондација - Оснивањем Фондације Ансамбла „Коло“ отварају се бројне могућности додатног финансирања програма Ансамбла. Као сестринска фирма, Фондација би била у служби финансирања програмских целина која нису покривена буџетом, као и додатног финансирања по принципу пројеката при фондовима јавног и цивилног сектора. Фондација пружа могућност финансирања едукације чланова Играчко-певачког ансамбла, Народног оркестра, па и кадрова Општег сектора, једноставнијег умрежавања на међународном нивоу и копродукцентских односа који резултирају новим програмским садржајима. Организација семинара, радионица и предавања на тему мултикултуралности, имплементација других организационих облика суфинансирања програма, као и издаваштво су основни разлози оснивања Фондације Ансамбла „Коло“.
7. Копродукције – за нашу уметност нов вид реализације програма представљају копродукције, формат који ојачава финансијске и уметничке капацитете куће остварујући сарадњу на реализацији пројеката удруживањем финансијских, организационих и уметничких капацитета. Тај вид организовања нуди већу могућност пласмана и експлоатације програма направљених на основу копродукцентских односа. Најбољи пример је пројекат *РУКУ ПОД РУКУ* и у том смислу планирам да се снажније приступи таквом виду организовања.
8. Међународна сарадња као неизоставан део програмског развоја представља можда и најлакши изазов с обзиром да основе и база направљене у претходних пет година нуде лак, брз и сигуран развојни пут.

9. Оснивање Уније професионалних ансамбала – идеја о удруживању професионалних ансамбала је дошла из искуства које сам имао као члан Југословенског драмског позоришта који се, између осталог, бавио и чланством у Европској театарској позоришној унији. Та врста удруживања, базирана на размени искуства, идеја, људи и средстава, нуди сигурнију будућност чланица услед државних и системских промена у земљама. Партиципацијом, која би била обавезна, успоставио би се фонд којим би располагала Унија и која би могла да својим чланицама понуди помоћ у реализацији великих пројеката ако је то потребно, организовања конгреса, размене уметника и подршка развоју појединачних чланица. Замисљена је као интернационална организација која своје финансирање може да обезбеди и из европских фондова, а о њеном оснивању, форми и структури су већ обављени договори са адекватним партнерима.

Развој пословања

Узимајући у обзир досадашње резултате, као и околност добијања сопственог простора, развој пословања у наредне четири године прати програмско и кадровско јачање капацитета. Самим планом развоја програма намеће се проширивање људских ресурса и улагање у едукацију постојећих чланова. Финансијско ојачавање сопствених средстава је условљено разноврсном понудом која неће да привуче само нову публику, већ и спонзоре и донаторе.

Друштвена одговорност је постала неодојиви део пословања Ансамбла „Коло“. Скретање пажње на маргинализоване, утрожене групе и финансијско улагање у неопходне ресурсе институција које се баве образовањем особа са инвалидитетом организовањем донаторских концерата нису само наша дужност и обавеза, већ потреба и жеља. Наставак добре праксе планирам и у наредне четири године.

Видљивост рада

Присутност на друштвеним мрежама као бесплатни облик рекламирања је основа за информисање јавности у савременом друштву. Искуство у претходном периоду ми даје за право да планирам проширење деловања у оквиру друштвених мрежа. Рекордна посећеност Фејсбук постова од преко 300.000 недељних прегледа, 30.000 пратилаца на Фејсбуку, 17.000 на Инстаграму и 3.000 на Твитеру је стална публика жељна информација о наступима, раду и животу чланова Ансамбла.

Закључак

Резултати који су видљиви, мерљиви и објективни, настали у сарадњи са регенерисаним и мотивисаним сарадницима у Ансамблу „Коло“, као и спољних сарадника ме мотивишу да и у наредне четири године наставим са несебичним улагањем и залагањем за установу која је одлично реаговала и испратила све иновације, креативна решења и труд да се позиционирамо као лидери у региону и у Европи. Непрестано преиспитивање, улагање и залагање, као и пажљиво управљање финансијским, људским и уметничким капацитетима је резултирало новом зградом, већим угницајем и одговорношћу према сопственом, али и туђем наслеђу и као такво ме додатно мотивише да започети посао приведемо крају и институцију учврстимо на позицији релевантне институције културе видљиве на културној мапи Србије, Европе, али и света.

Стварање будућности традиције је је мој циљ од тренутка када сам дошао у Ансамбл „Коло“ и претходне четири године су били у ствари пролог онога што ће бити крајњи резултат: наша традиционална уметност у самом центру културног живота друштва кроз истовремено очување тековина Ансамбла, историје и традиције, али кроз примену свих савремених метода пословања, организације и рада.

5